

DÉLSKÝ POTÁPĚČ

Autor: Karel Kaiser

Aktuálně.cz nás nakrmilo srdcervoucí **informací** o tom, jak rakouští sousedé přestávají věřit demokracii a touží po vůdci. Přes 50 procent Rakušanů údajně chce, aby „o tom, co je pro zemi nejlepší, rozhodovali spíš experti, nikoliv vlády“. Šest procent reprezentativně vybraných respondentů by dokonce uvítalo, kdyby Rakousko řídila armáda. S demokratickou deziluzí jde ruku v ruce xenofobie. Téměř polovina Rakušanů by cizincům zakázala jakékoli politické aktivity. Fakt, že v jedné z nejbohatších zemí Evropy jsou lidé nespokojeni s liberálně-demokratickými poměry, tak má dvojitý efekt: potvrzuje, že vítězství liberální demokracie v 90. letech neznamená „konec dějin“ a dokazuje, že ekonomický růst není nutně spojen s bezvýhradnou akceptací otevřené „světové obce“.

Nemyslím, že by hrozilo opakování událostí z let 1936-1938, ani 70% lidí, domnívajících se, že by bylo lepší předat moc armádě a vyhnat cizince z úřednických postů, by nic na aktuálním stavu nezměnilo a nebylo schopno být revoluční masou a změnit aktuální socio-politickou realitu. Problém všech průzkumů, konstantně poukazujících na znechucení Evropanů z demokracie, je ten, že bijí na poplach, ale jejich autoři nejsou schopni domyslet (pravda, ono „domyšlení“ by paradoxně ostře kontrastovalo s politickým zadáním, které v pozadí takových průzkumů stojí) věci do důsledků – polovina obyvatel může vyjadřovat opovržení demokracií, ale chybí jim ukotvení v jasné myšlence, chybí jim nalezení orientace ve zmatečné současnosti a schopnost popsat pojmy době odpovídajícím způsobem. Typickým produktem antisystémové revolty „z vody“ je v Česku Dělnická strana.

Ohlasy, volající po omezování práv cizinců a vládách tvrdé ruky nám ukazují jedno: ve společnosti probíhají zásadní změny a systém vstupuje (celoevropsky) do fáze transformace, jejíž výsledná podoba je stále nejistá.

Zrušení práv „cizinců“, nacionalistická rétorika, stejně jako předání moci do rukou „osvíceného diktátora“ pochopitelně ničemu nepomohou. Mnozí „revolucionáři“ dneška, kteří možná správně upozorňují na limity a bezvýslednost demoliberálního systému, tak činí pomocí pojmů, které zcela neodpovídají politické realitě současnosti. Výsledkem je potom preference zcela antagonistických pólů ve vztahu k fenoménům, které jsou kritizovány a vylévání vaničky i s dítětem.

Reakcí na uzurpaci moci centralistickým Bruslem je volání po návratu „národních států“ a koncertu velmocí, absenci jakýchkoli duchovních hodnot západní společnosti je potom podle mnohých nutno překonat návratem a bezvýhradnou loajalitou k „Bohu“, včetně akceptace morální okázalosti motivovaných deforem typu plošného zákazu potratů, euthanasie a nejlépe zavedením povinného katechismu ve školách. Řešení problémů vzájemného etnického soužití (jejichž **kořen je hlubší** a nelze redukovat na frázi o „útoky islámu na západní hodnoty“) má spočívat na obligátním „xxx ven!“, ale nikdo už neví, co by se mělo dít dál. Ve výsledku tento postoj říká, že by demokracie jako úpadková forma vládnutí měla být nahrazena systémem lepším, autoritativnějším.

To je ovšem omyl. Diktatura nemůže být trvalým smysluplným řešením, pouze nutným

DÉLSKÝ POTÁPĚČ

vyústěním krize přerodu. Hlavní problém není v nedokonalosti demokracie, ale v jejím současném obsahu. Negativní jevy, které současné pojetí demokracie (která je ve skutečnosti globální moralizátorskou oligarchií) charakterizují, se stávají terčem napadání principu demokracie jako takové a posilují mylný předpoklad, že řešením je její omezení. **Naopak, skutečná demokracie je právě dnes neustále omezována.**

Demokracie není synonymem liberální demokracie, která je pouze účelovým mocenským konstruktem současných globálních elit. Necharakterizuje ji společenská smlouva, ale především fakt, že suverénem zůstává národ. Demokracie nevznikla s Francouzskou revolucí v roce 1789, ale svou tradici zakládá od řeckých polis a starých germánských „svobod“.

Stále větší vzdalování politiky od občana, jako nositele konstitutivního hlasu, redukce politična na čistě morální (demokracie redukována na „dodržování lidských práv“ – která jsou v zájmu západní ideologie paradoxně porušována) a ekonomické (demokracie, jako svobodné vyjádření „přirozené“ tržní mentality), absence národního plebiscitu, korupce, technokratizace, devalvace pojmů „pravice“ a „levice“, stejnost programů politických stran (téměř všechny například podporují „rozumnou hospodářskou politiku“, „boj s kriminalitou“, „boj s extremismem“ – existují snad nějaké strany, které otevřeně podporují zločinnost, nerozumnou ekonomickou politiku a řešení motivovaná politickým extremismem, ke kterému se samy hlásí?) – to je vizitka současné demokracie, údajného bezstarostného věku, stavu, který měl uvést nadcházející konec dějin.

V situaci, kdy jsme každý den přesvědčováni o unikátnosti doby a systému, ve kterém žijeme a přitom realita skýtá překvapivá zjištění – třeba že existují názory, za které je možné trestat, že existují „kacířské myšlenky“, intelektuální policie, ve chvíli, kdy je na Západě demokracie a svoboda ducha systematicky potlačována, zatímco je vyvážena autokratickým společenstvem Třetího světa, které o ni bez použití násilí a podplácení nestojí, není překvapivé, že stále více obyvatel Evropy a Západu jako celku touží po vůdci a diktatuře. Cesta je to ovšem nebezpečná. Hrozba opakování dějin zde stále je. Vina ovšem není na straně „kacířského myšlení“ těch, kteří odmítají oslavovat současnost jako konec dějin, ale těch, kteří demokracii vykradli její pozitivní obsah. Pokud se nám nepodaří demokracii vrátit kvalitativní náplň, není vyloučeno, že příchod „vůdců“ je jen otázkou času.